

OBEHOVÁ SÚSTAVA

Funkcie:

1. **prepravná** (prívod kyslíka, živín, hormónov a minerálnych látok do bunky, odvádzanie odpadových látok z bunky, červené krvinky),
2. **obranná** (biele krvinky),
3. **termoregulačná** (udržiavanie stálej teploty tela).

Obehovú sústavu tvorí: srdce

cievy

krv

miazga

KRV

- životne dôležitá červená tekutina, ktorá prúdi v krvných cievach, množstvo v tele 5-7 litrov.

Funkcie:

- rozvádza živiny, kyslík, vitamíny, hormóny a ďalšie,
- odvádza odpadové látky a oxid uhličitý,
- chráni telo pred vniknutím cudzorodých látok.

Zloženie:

1. červené krvinky
2. biele krvinky
3. krvné doštičky
4. krvná plazma

Červené krvinky (erythrocyty) – pružné okrúhle červené bunky **bez jadra**, vznikajú v kostnej dreni a zanikajú v slezine. Ich životnosť je 3 mesiace a obsahujú červené farbivo **hemoglobín**, ktorý viaže na seba kyslík a aj oxid uhličitý. Sú pružné, dokážu prejsť aj tenkými vlásočnicami.

Biele krvinky (leukocyty)

- majú jadro,
- vznikajú v kostnej dreni,
- delia sa na niekoľko druhov,
- zabezpečujú obranyschopnosť – pohlcujú cudzorodé látky (baktérie, vírusy, parazity), ktoré sa dostali do organizmu,

- pri ochorení ich počet stúpa.

Krvné doštičky (trombocyty) – diskovité telieska, zabezpečujú zrážanie krvi pri poranení.

Krvná plazma – číra žltkastá tekutina, obsahuje 90% vody, živiny, minerálne látky, bielkoviny. Tvorí približne 55 % obsahu krvi

Sedimentácia – usadzovanie krvi

Strata krvi sa nahrádza **TRANSFÚZIOU** (= prevod krvi z organizmu darcu do organizmu príjemcu)

Krv všetkých ľudí NIE JE rovnaká, poznáme 4 **KRVNÉ SKUPINY**:

A – môže prijať krv skupiny 0 a A

B – môže prijať krv skupiny 0 a B

AB – univerzálny príjemca, môže prijať krv od všetkých skupín, ale darovať iba skupine AB

0 – univerzálny darca, môže darovať každému, ale prijať iba od krvnej skupiny 0

- krvné skupiny objavil **JAN JANSKÝ**, na jeho počesť sa dobrovoľným darcom krvi udeľuje **JANSKÉHO PLAKETA**